et see karjapoiss, kelleſt tema proua üks kord teel oli rääkinud, juba nii kaugele oma asjas oli jõudnud.

Ehk küll edaspidine lugu teadmata oli, siisgi wõttis Martin nõuuks suurde kooli ennast sisse kirjutada lasta, mingu kuda tahes. Ta lootis oma hää õnne pääle. Ka oliwad tal Tartus mitmed tuttawad jõukad perekonnad, kellega ehk häda ajal ka oma asja päraſt tahtis rääkida. Kui koolide waheaeg, mis ta enamiste oma kooliõprade juures mööda saatis, otsa sai, läks ta siis ka Tartu ja laskis ennast studentide arwu ülesse wõtta. Üks asi oli talle wäga kasuks. Ta oli gymnasis hoolega õppinud ja esimese numbri eksami teinud. Selle päraſt telliti gymnasi poolt, et tal ettelugemiste ja üleüldse õpetuse eest midagi tarwis maksta ei oleks. Seda tehti ka universiteedi poolt, ja see oli talle suureks kergituseks.

Suure kooli pääl on kahte seltsi õppijaid: Ühed on, kes iseäralistes seltskondades, mis corporationideks (ütle: korporatsionideks) hüütakse, kokku hoiawad ja kirjud wärwimütsid selle tunnismärgiks kannawad; teised ei kanna neid mütsisid, ei hoia ka mitte iseäralistes seltskondades kokku. Need studendid, kes corporationis on, nimetawad endid corporellideks, see on seltskondlasteks ja teisi, kes mitte corporationides kokku ei hoia, metslasteks, Saksa keeli „wildeks“. Seltskondlaste ehk corporellide sekka lööwad need, kel rohkem raha ja aega on, nagu mõisnikkude ja suurema rahwa lapsed, aga mõni kord ka muidugi waesemad, sest kellelegi ei ole sissеastumine keelatud. Iga üks, kes corporationisse astub, peab mõnda

õppima ja tegema, mis metslased teha ei pruugi, nagu mõekadega wehklema teine teise wasta, pidusid (commerssisid) pidama, mil enamaste linna ümberkaudu maale sõidetakse ja kus õlu ja mitmet seltsi wiinad ilu peawad ülendama, ja palju muud selle sarnast. Mõekadega wehklemine on aga ka palju metslaste seas pruugis, ehk küll nendel seks sundi ei ole. — Noor student, kes esimest aastat universiteedi pääl on, nimetatakse „rebaseks“ (Fuchs), kes teist aastat, „nooreks majaks“ (junges Haus), kolmat aastat „wanaks majaks“ (altes Haus), neljat aastat, „sammalpääks“ (bemooſtes Haupt). Seltskondades peawad rebased hästi kawalad, kärmsad, sõnakad ja tublid wehklejad olema. Kui noor maja, wana maja ehk sammalpää rebasele midagi käsku annab, peab see silmapilk sõna kuulma. On rebane wastik olnud ehk muidu sõnas ehk teos wanema studendi wasta eksinud, siis annab wanem temale klaasi täie õlut laituse joogiks juua ja laulab sääl juures: „Waat', paha teinud rebane, oi lirum larum leier, sest teda hästi naerdakse, et lirum larum leier; joo rebase pää, joo; joo rebase pää joo!“ — On rebane corporationis hästi wanemate meele päraſt olnud, siis antakse temale mõne aja päraſt ühe wanema studendi soowimise pääle luba wärwimütsi kanda. Muidugi peab niisugune wanem student ise wärwimütsi kandja olema.

Et niisugused corporationi asjad nagu ülemal ütlesin, oma jagu aega ja raha wõtawad, ei heida mitte kõik corporationisse. Tartus on waewalt kolmsada suure kooli õppijat wärwimütsi kandjat,

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1878, lk. 25